

“Dat regelen we wel in de praktijk”

**ADV-dagen en tijd-voor-tijduren
in CAO's**

Auteur:
Naam organisatie:
Datum:
Plaats:

N.J.A. Konings
FNV Bondgenoten
01 juni 2008
Weert

“Dat regelen we wel in de praktijk”

**ADV-dagen en tijd-voor-tijduren
in CAO's**

Auteur:	N.J.A. Konings
Studentnummer:	9952379
Naam organisatie:	FNV Bondgenoten
Naam eerste afstudeermentor:	de heer A.H.J. Hahn
Naam tweede afstudeermentor:	mevrouw T.A.G. Beurskens
Naam eerste afstudeerdocent:	de heer J. Lousberg
Naam tweede afstudeerdocent:	mevrouw N. Sommers
Datum:	01 juni 2008
Plaats:	Weert

Voorwoord

Als studente van de Juridische Hogeschool Avans – Fontys te 's-Hertogenbosch heb ik, in het kader van mijn afstudeerstage bij FNV Bondgenoten te Weert, een onderzoek verricht. Dit onderzoek richt zich op gebreken en onduidelijkheden in ADV- en tijd-voor-tijdbepalingen in bedrijfstak-CAO's van FNV Bondgenoten en de punten waarop de desbetreffende CAO-artikelen in het belang van de werknemer zouden kunnen worden verbeterd.

Het onderzoek heeft geresulteerd in een scriptie. Het is een lastig proces geweest om deze scriptie vorm te geven zoals hij nu voor u ligt. Enkele personen hebben mij tijdens dit proces geholpen en ik wil hen hiervoor graag bedanken.

Als eerste wil ik de heer Hahn en mevrouw Beurskens bedanken voor hun begeleiding en hulp tijdens het onderzoek. Daarnaast wil ik de heer Lousberg van de Juridische Hogeschool Avans – Fontys bedanken voor de begeleiding en hulp tijdens dit onderzoek in het kader van mijn afstudeerstage. Tot slot wil ik de informanten bedanken voor hun medewerking tijdens de interviews.

Weert, juni 2008

Nathalie Konings

Inhoudsopgave

Samenvatting

1 Inleiding	7
1.1 Onderwerp scriptie	7
1.2 Belang onderwerp	7
1.3 Achtergronden onderwerp	7
1.4 Doelstelling	7
1.5 Doelgroep	7
1.6 Centrale vraag	7
1.7 Opbouw scriptie	8
2 Opzet en methode van onderzoek	9
2.1 Onderzoeksopzet	9
2.1.1 Onderzoekseenheid	9
2.1.2 Onderzoeksopzet	9
2.2 Methode van onderzoek	9
2.2.1 Deskresearch	9
2.2.2 Fieldresearch	9
3 ADV-dagen	11
3.1 Arbeidsduurverkorting; ADV-dagen	11
3.2 Toepasselijkheid wettelijke vakantieregeling	12
3.3 Vaststellen tijdens dienstverband	12
3.3.1 Wijze van vaststellen	13
3.3.2 Medezeggenschap medezeggenschapsorgaan	13
3.3.3 Medezeggenschap werkgever en individuele werknemer	14
3.3.4 Vervangende ADV-dagen bij ziekte	14
3.3.5 Verschuiven vastgestelde ADV-dagen	15
3.3.6 Weigeren werkgever vaststellen ADV-dagen	15
3.3.7 Vervaltermijn	15
3.3.8 Verjaringstermijn	15
3.4 Afrekening bij einde dienstverband	15
3.4.1 Recht op en vorm van afrekening	16
3.4.2 Verjaringstermijn	16
3.5 Conclusie	16
4 Tijd-voor-tijduren	18
4.1 Overwerk; tijd-voor-tijduren	18
4.2 Overwerkvergoeding; tijd-voor-tijdregeling	18
4.3 Vaststellen tijdens dienstverband	19
4.3.1 Wijze van vaststellen en medezeggenschap	19
4.3.2 Vervangende tijd-voor-tijduren bij ziekte	19
4.3.3 Verschuiven vastgestelde tijd-voor-tijduren	19
4.3.4 Weigeren werkgever vaststellen tijd-voor-tijduren	20
4.3.5 Vervaltermijn	20
4.3.6 Verjaringstermijn	20
4.4 Afrekening bij einde dienstverband	20
4.4.1 Recht op en vorm van afrekening	20
4.4.2 Verjaringstermijn	21
4.5 Conclusie	21

5 Uitleg ADV- en tijd-voor-tijdbepalingen in CAO's	22
5.1 Horizontale CAO-bepalingen	22
5.2 Haviltex versus grammaticale uitleg	22
5.3 Eenduidige en meerduidige CAO-bepalingen	22
5.4 Nuancering op grammaticale uitleg	23
5.5 Conclusie	23
6 ADV-bepalingen in CAO's FNV Bondgenoten	24
6.1 Inhoud ADV-bepalingen en bedoeling CAO-partijen	24
6.1.1 CAO Beroepsgoederenvervoer over de weg en verhuur van mobiele kranen	24
6.1.2 CAO Goederenvervoer Nederland	25
6.1.3 CAO Particuliere Beveiliging	25
6.1.4 CAO voor de Gemaksvoedingsindustrie	26
6.1.5 CAO Openbaar Vervoer	27
6.1.6 CAO Kleinmetaal (algemeen deel)	27
6.2 Problemen en discussiepunten in de praktijk	28
6.3 Gebreken en onduidelijkheden ADV-bepalingen	28
6.3.1 Wijze van vaststellen	29
6.3.2 Medezeggenschap medezeggenschapsorgaan	29
6.3.3 Medezeggenschap werkgever en individuele werknemer	30
6.3.4 Vervangende ADV-dagen bij ziekte	30
6.3.5 Afrekening bij einde dienstverband	31
6.3.6 ADV-dagen zijn gelijk aan vakantiedagen	31
6.4 Verbeterpunten	32
6.5 Conclusie	32
7 Tijd-voor-tijdbepalingen in CAO's FNV Bondgenoten	34
7.1 Inhoud tijd-voor-tijdbepalingen en bedoeling CAO-partijen	34
7.1.1 CAO Beroepsgoederenvervoer over de weg en verhuur van mobiele kranen	34
7.1.2 CAO Goederenvervoer Nederland	34
7.2 Problemen en discussiepunten in de praktijk	35
7.3 Gebreken en onduidelijkheden tijd-voor-tijdbepalingen	35
7.4 Verbeterpunten	36
7.5 Conclusie	36
8 Conclusies	37
8.1 ADV-bepalingen	37
8.2 Tijd-voor-tijdbepalingen	38
9 Aanbevelingen	39
10 Evaluatie	41
10.1 Productevaluatie	41
10.2 Procesevaluatie	41
10.1 Houding onderzoeker	41
10.2 Onderzoeksrol	41
10.3 Onderzoeksverloop	41
Jurisprudentielijst	43
Bronnenlijst	44
Bijlage 1 Model ADV-bepaling	45

Samenvatting

De doelstelling van deze scriptie is: op 2 juni 2008 beschikt FNV Bondgenoten over een rapport waarin wordt geanalyseerd wat de gebreken en onduidelijkheden in haar bedrijfstak-CAO's zijn op het gebied van de vaststelling tijdens en afrekening bij het einde van het dienstverband van ADV-dagen en tijd-voor-tijduren en waarin wordt aangegeven op welke punten de desbetreffende CAO-artikelen in het belang van de werknemer kunnen worden verbeterd.

De daarbij behorende vraagstelling is: welke gebreken en onduidelijkheden bevatten bedrijfstak-CAO's, waarbij FNV Bondgenoten partij is, op het gebied van vaststelling tijdens en afrekening bij het einde van het dienstverband van ADV-dagen en tijd-voor-tijduren en op welke punten kunnen de desbetreffende CAO-artikelen in het belang van de werknemer worden verbeterd?

Op basis van het onderzoek kan geconcludeerd worden dat artikelen in bedrijfstak-CAO's van FNV Bondgenoten op het gebied van vaststelling tijdens en afrekening bij het einde van het dienstverband van ADV-dagen een aantal gebreken en onduidelijkheden bevatten. Zo is in de meeste CAO's de mogelijkheid of de verplichting tot individuele en/of collectieve vaststelling niet of niet met zodanige duidelijke bewoordingen opgenomen. Tevens wordt in enkele CAO's in geval van collectieve vaststelling van ADV-dagen of bij een mogelijkheid tot het vaststellen van een van de CAO afwijkende regeling niet de zinsnede 'instemming van de ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging' gehanteerd, maar spreekt men over '(in) overleg' en 'overeenstemming'.

Daarnaast is in een paar CAO's het eenzijdig en/of het in overleg vaststellen van ADV-dagen niet of niet met duidelijke bewoordingen opgenomen en is in sommige CAO's de bedoeling om de werknemer geen recht op vervangende ADV-dagen bij ziekte op reeds vastgestelde ADV-dagen toe te kennen niet opgenomen. Tevens ontbreekt in een aantal CAO's een bepaling die de werknemer een recht op afrekening van niet-genoten ADV-dagen bij het einde van het dienstverband toekent, worden in een paar CAO's, daar waar dit wenselijk is, niet alle vereiste vakantiebepalingen van overeenkomstige toepassing verklaard op ADV-dagen. Ook ontbreekt in een paar CAO's, daar waar dit mogelijk de bedoeling van partijen is en daar waar het in de praktijk gebruikelijk en wenselijk is, de mogelijkheid de ADV-dagen vanaf 1 januari van enig jaar onder de voorwaarden van de vakantiedagen te laten vallen.

Op het gebied van tijd-voor-tijduren kan worden geconcludeerd dat de artikelen in de CAO's onduidelijkheden vertonen ten aanzien van vervangende tijd-voor-tijduren bij ziekte, het verschuiven van vastgestelde tijd-voor-tijduren en afrekening van niet-genoten tijd-voor-tijduren bij het einde van het dienstverband.

Aan FNV Bondgenoten worden aanbevelingen gedaan ten aanzien van CAO-artikelen op het gebied van de vaststelling tijdens en de afrekening bij einde dienstverband van ADV-dagen. Deze aanbevelingen zijn adviezen om iets wel of niet te doen. Ten aanzien van de tijd-voor-tijdbepalingen zijn tijdens het onderzoek geen mogelijke aanbevelingen naar voren gekomen.

Er wordt onder andere aanbevolen om ter bescherming van de rechtspositie van de werknemer de mogelijkheid te bieden de ADV-dagen vanaf 1 januari van enig jaar onder de voorwaarden van de vakantiedagen te laten vallen en hierbij alle vereiste vakantiebepalingen van overeenkomstige toepassing te verklaren en om op te nemen op welke wijze ADV-dagen worden vastgesteld en hierbij in ieder geval de mogelijkheid van individuele vaststelling te vermelden. Ook wordt aanbevolen om een bepaling over de medezeggenschap van de werkgever en de individuele werknemer op te nemen en hierbij in ieder geval het overleg te vermelden. Verder wordt aanbevolen om in het belang van de werknemer een bepaling op te nemen waarin de werknemer het recht op afrekening van niet-genoten ADV-dagen bij het einde van het dienstverband wordt toegekend en dit niet te doen wanneer dit recht niet bestaat. Daarnaast wordt aanbevolen om ter bescherming van de rechtspositie van de werknemer niet in de CAO op te nemen dat de werknemer geen recht heeft op vervangende ADV-dagen bij ziekte. Het wordt daarnaast aanbevolen in geval van een leemte in de CAO op het gebied van afrekening van niet-genoten ADV-dagen bij het einde van het dienstverband primair een vordering in te stellen uit onverschuldigde betaling op grond van artikel 6:210 lid 2 BW juncto artikel 6:203 lid 3 BW en secundair een vordering in te stellen tot betaling van overuren. Tot slot wordt aanbevolen gebruik te maken van de opgestelde model ADV-bepaling.